

KIBRIS SPOR HUKUKU'NDA TEKNİK ADAM SÖZLEŞMESİ

TECHNICAL DIRECTOR CONTRACT FOR SPORTS LAW IN CYPRUS

Hakkı Mert DOĞU*

Özet: Teknik adam, spor kulüpleri ve sporcular için son derece önemlidir. Bunun yanında teknik adam sözleşmesi de spor hukuku için önem arz etmektedir. Makalede, Kıbrıs Spor Hukuku açısından futbol teknik adam sözleşmesi incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs Spor Hukuku, Teknik Adam, Spor, Spor Hukuku, Sözleşme

Abstract: Technical director is very important for sports clubs and athletes. Technical director contract is also of great importance for sports law. In this article, coach contract in Cyprus Sports Law will be examined.

Keywords: Cyprus Sports Law, Technical Director, Sport, Sports Law, Contract

GİRİŞ

Spor, günlük hayatın olağan parçası haline gelmiş bir olgudur. Bununla birlikte, sporun hukukla ilgisini de göz ardı etmemek gerekir. Özellikle ülkemizde son yıllarda bir hukuk dalı olarak ortaya çıkan “*Spor Hukuku*” gelişim göstermektedir. Gerek yargı kararları gerekse bu alanda yazılan tezler bu gelişimi göstermekte ve bu gelişime katkı sağlamaktadır.

Spor branşlarında, sporcular önemli bir yere sahip olmakla birlikte; teknik adam ya da antrenörlerin de bu kapsamda unutulmaması gerekmektedir. Bütün dünyada kitleleri peşinden sürükleyen futbol branşında teknik damlar önemli bir paya sahiptir. Makalenin konusunu da, daha önce incelenmemiş olan, Kıbrıs futbolunda Teknik Adam Sözleşmesi oluşturmaktadır. Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu tarafın-

* Arş. Gör., KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Hukuk Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

dan Eylül 2015 tarihinde yenilenen Teknik Adamların Statüsü, Çalışma Esasları ile Eğitimi ve Sınıflandırması Talimatı dikkate alınarak, konuyla ilgili ayrıntılı bir incelemeye yer verilmiş; bazı aksak noktalara değinilmeye çalışılmıştır.

I. KIBRIS HUKUKU'NDA FUTBOL TEKNİK ADAM SÖZLEŞMESİ

A) Sözleşmeye İlişkin Genel Esaslar

Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu'nun,¹ Teknik Adamların Statüsü, Çalışma Esasları ile Eğitimi ve Sınıflandırması Talimatı'nın,² 8'inci ve devamı maddelerinde, "Teknik Adam Sözleşmeleri" ana başlığı altında, Kıbrıs spor hukukundaki teknik adam sözleşmesine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Genel esaslar başlığını taşıyan Talimatın 8'inci maddesinde, teknik adam sözleşmesiyle ilgili genel bilgilere yer verilmektedir. Sözleşmenin şekli, süresi, bitiş tarihi vb. durumlara değinilmektedir. Bu maddenin devamında yer alan maddelerde ise teknik adam sözleşmesine ilişkin ayrıntılı düzenlemeler bulunmaktadır.

B. Sözleşmenin Tarafları

1. Teknik Adam

Teknik adam sözleşmesinin taraflarından biri, sözleşmenin adından da anlaşıldığı üzere, teknik adamdır. Teknik adam ya da teknik direktör, her türlü spor branşında sporculardan sonra gelen en önemli kişidir.³ Takımlarını taktiksel olarak müsabakalara hazırlayan teknik adamlar, gerçek kişi olmakla birlikte; bir tüzel kişinin teknik adam olması mümkün değildir.

Teknik adam, TASÇET'nin 3'üncü maddesinde, "Futbol faaliyetlerine katılması ile ilgili zorunlu giderleri dışında, ayrıca kulübünden ücret alan ve kulübü ile ilgili bu hususta yazılı sözleşmesi bulunan teknik çalıştırıcılar"

¹ Talimatın, "Kısaltmalar ve Tanımlar" başlığını taşıyan 3'üncü maddesinde, Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu, "KTFF" şeklinde kısaltılmıştır. Bu sebepten dolayı bundan sonra KTFF şeklinde ifade edilecektir.

² Bundan sonra "TASÇET" şeklinde ifade edilecektir.

³ Bkz., Ramazan Çağlayan, Spor Hukuku (Spor Hukuku Temel Metinler), Asil Yayın Dağıtım, Ankara, 2007, s. 59; Recep Gülşen, Spor Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013, s. 20.

şeklinde tanımlanmaktadır. Bununla birlikte TASÇET'nin 4'üncü ve 5'inci maddelerinde teknik adamların statüleri de belirlenmektedir. 4'üncü maddede profesyonel teknik adamların tanımı yapılmıştır. Buna göre, *"Bir kulüple yazılı sözleşme yapmış olan, kendisine futbol faaliyetleri kapsamında yaptığı harcamalardan daha fazla miktarda ödeme yapılan ve KTFF'dan takım çalıştırma lisansı almış teknik adamlardır."* TASÇET'nin 5'inci maddede ise yabancı uyruklu teknik adamlarla ilgili düzenlemeler mevcuttur.⁴

2. Kulüp

Teknik adam sözleşmesinin diğer tarafını ise kulüp oluşturmaktadır. TASÇET'nin 3'üncü maddesindeki tanıma göre, *"Futbol faaliyetlerinde bulunan ve kaymakamlık tarafından tescil edilmiş derneklere"* kulüp denmektedir. KTFF Futbol Kulüpleri Tescil Talimatı'nın 4'üncü maddesinin (c) fıkrasında da futbol kulübü, *"Dernekler Yasası'na göre kurulacak veya kurularak Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu'na kayıt ve tescilini yaptıran kulüpler"* şeklinde tanımlanmaktadır. Türkiye Futbol Federasyonu⁵ Futbol Kulüpleri Tescil Talimatı'nda ise kulüp 2'nci maddede, *"Futbol alanında faaliyeti bulunan mevzuata uygun olarak kurulmuş ve TFF tarafından tescil edilmiş dernekleri veya şirketleri ifade eder"* şeklinde bir tanım vardır. Her üç tanımada bakıldığında KTFF ile TFF arasındaki fark net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Türk futbolunda bir kulübün, futbol kulübü olabilmesi için dernek veya şirket (anonim şirket) şeklinde kurulması ve bunların TFF tarafından tescil edilmesi gerekmektedir.⁶ KTFF'de ise futbol kulübü sadece dernek şeklinde kurulup, faaliyet göstermektedir.

⁴ Yabancı Uyruklu Teknik Adamlar, TASÇET'nin 5'inci maddesinin (A) fıkrasına göre sadece en üst ligde çalışma hakkına sahiptir. En üst ligler dışında yabancı teknik adamın çalışması söz konusu değildir. Aynı maddenin (C) fıkrasında ise, yabancı teknik adamlarda aranacak olan şartların her yıl KTFF tarafından belirlenip ilan edileceği belirtilmektedir.

⁵ Bundan sonra TFF şeklinde ifade edilecektir.

⁶ Türkiye'deki spor kulüpleri hakkında geniş bilgi için bkz., Hasan Petek, Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2002, s. 73 vd.; A. Nadi Günel/Erkan Küçükgüngör, Türk Spor Hukukunun Genel Esasları ve İlgili Mevzuat, Yetkin Yayınları, Ankara, 1998, s. 54 vd; Şeref Ertaş/Hasan Petek, Spor Hukuku, Yetkin Yayınları, 2. Bası, Ankara, 2011, s. 162 vd.; Erkan Küçükgüngör/Barış Akgül, "Futbol Kulüplerinin Halka Açılması", Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu Av. Ömer Remzi Arıkan Armağanı, Ed: Tacar Çağlar, Ankara, 2013, s. 560 vd.; Hakkı Mert Doğu, Teknik Direktörlük Sözleşmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014, s. 15 vd.

KTFF'deki kulüplerin, futbol kulübü olarak faaliyet gösterebilmeleri için dernekler kanununa göre kurulmaları gerekmektedir. Kıbrıs Hukuku bakımından bu kanun "*Türk Cemaat Meclisi Birlikler ve Dernekler Kanunu*"dur.⁷ On dört maddeden oluşan bu kanun, her türlü birlik, dernek ve sair teşekküllerle ilgili düzenlemeleri bünyesinde barındırmaktadır ve kanunun 1'inci maddesinin birinci fıkrasında da bu durumu açıkça belirtilmektedir.⁸ TBDK'nin 4'üncü maddesinde her birlik, dernek ve sair teşekkülün bir tüzüğü olduğu belirtilmekte ve bu tüzükte yer alması gereken unsurlar da tek tek sayılmaktadır⁹. Kıbrıs futbol kulüpleri de kurulurken TBDK'yi dikkate almakla birlikte, KTFF Futbol Kulüpleri Tescil Talimatı'nın 5'inci maddesinde düzenlenen unsurlara dikkat etmeleri gerekmektedir.¹⁰

⁷ Bundan sonra TBDK şeklinde ifade edilecektir. Ayrıca KKTC Beden Eğitimi ve Spor Yasası'nın 19'uncu maddesinin birinci fıkrasında da, "Spor kulüpleri ve spor dernekleri Birlikler ve Dernekler Yasasına göre kurulurlar." düzenlemesi yer almaktadır.

⁸ TBDK madde 1/I: "Üyelikleri münhasıran Türk Cemaat mensuplarına ait olup kazanç paylaşmaktan başka bir maksatla kurulan her nevi birlik, dernek ve sair teşekküller, bu kanuna tabidir."

⁹ TBDK madde 4:

"Her birlik, dernek ve sair teşekkülün bir Tüzüğü vardır. Bu Tüzüğün aşağıdaki hususları ihtiva etmesi şarttır:

- (1) Birlik, dernek ve sair teşekkülün adı ve merkezi veya lokalinin adresi;
- (2) Birlik, dernek ve sair teşekkülün mevzuu ve gayesi, bu gayenin tahakkuku için takip edilecek yol veya gösterilecek faaliyetler;
- (3) Kurucu üyelerin öz ve varsa soyadları, meslekleri ve ikametgâhları;
- (4) Birlik, dernek ve sair teşekküllere girmek ve çıkmak veya çıkarılmak için konan şartlar;
- (5) Şubelerin nasıl tesis, idare ve temsil edileceği ve yetkilerinin derecesi;
- (6) Genel Kurulun görevleri, yetkileri, davet tarzı toplantılar ve alınan kararların tebliğine dair hükümler;
- (7) Genel Kurul toplantıları için gerekli nisap ve üye sayısının en az beşte birinin talebi ile olağanüstü genel kurul toplantısı yapılacağına dair hükümler;
- (8) Yönetim Kurulunun teşekkülü, görev ve yetkilerine dair hükümler;
- (9) Hesapların teftiş ve murakabesi hakkında hükümler;
- (10) Lokal olduğu veya olacağı halde üye olmayanların devam edemeyeceği hakkında hüküm;
- (11) Üyelerin verecekleri aidat miktarı;
- (12) Ana Tüzüğün ne yolda değiştirilebileceği;
- (13) Birlik, dernek ve sair teşekkülün feshi veya kapatılması halinde paralarının ve sair aktif kıymetlerinin tasfiye şekli."

¹⁰ KTFF Futbol Kulüpleri Tescil Talimatı Madde 5:

"Dernekler Kanunu'na göre kurulan, kulüplerin tescil taleplerinin Federasyonca uygun görülebilmesi için;

- a) Futbol faaliyetleri ile ilgili giderleri karşılayacak gelire sahip olduğunun belgesi,
- b) Resmi müsabakaların oynanabileceği ebatlara haiz, kulüp adına tapulu veya

C. Sözleşmenin Şekli ve Sözleşme Yapma Zorunluluğu

İrade beyanlarını açıklamak amacıyla ihtiyaç duyulan ve kullanılan araca şekil denir.¹¹ Türk Borçlar Kanunu'nun 12'nci maddesine göre sözleşmenin geçerliliği, kanunda aksi öngörülmediği müddetçe, hiçbir şekle bağlı değildir. Türk Hukuku'nda şekil serbestisi kural; şekil zorunluluğu ise istisnadır.¹² Kıbrıs Hukuku'nda da kural olarak şekil serbestisi söz konusudur. Kıbrıs Sözleşmeler Yasası'nın 10'uncu maddesinin birinci fıkrasında sözleşmeler, "...bu Yasa kurallarına bağlı kalınması koşuluyla yazılı veya sözlü olarak veya kısmen yazılı ve kısmen sözlü olarak yapılabilirler veya tarafların davranışlarından zımnen istihraç edilebilirler." Bununla birlikte şekil zorunluluğunun olduğu sözleşmeler de vardır. Örneğin Kıbrıs Sözleşmeler Yasası'nın 77'nci maddesine göre taşınmaz malların bir yılı aşan herhangi bir süre için kiralarına ilişkin sözleşmeler, yazılı şekilde yapılmalıdır. Kıbrıs Hukuku bakımından da, şekil serbestisi kural; şekil zorunluluğu ise istisnadır.

Teknik adam sözleşmesinin, TASÇET'nin 8'inci maddesinin (A) fıkrasındaki, "Teknik adam sözleşmesi taraflarınca imzalanmış olmalı..." şeklindeki düzenlemeden yazılı olarak yapılması gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu durum ayrıca yine aynı talimatın "Sözleşme yapma zorunluluğu" başlığını taşıyan 9'uncu maddesinde de yer almaktadır. Maddenin (A) fıkrasında, teknik adamların, kulüpte yer alabilmesi için, Federasyonun tespit edeceği şartları kapsayan ve barolar birliğine kayıtlı bir avukat ya da tasdik memurunca onaylanmış Tek Tip Sözleşmeleri imzalayarak göreve başlayabilecekleri belirtilmektedir. Bununla birlikte taraflar, yasa, tüzük, yönetmelik ve talimat ile tek tip sözleş-

Devlet tarafından tahsisli stat veya sahaya sahip bulunması,

c) (b) maddesindeki şartlar mevcut değilse, kulübün bulunduğu ilçedeki Belediye veya Özel ve Resmî Kurumun sahasından yararlanabileceğini belirtir resmi yazının ibraz edilmesi,

d) Kulübün adına tapulu veya Devlet tarafından tahsisli lokalinin bulunması,

e) Kamu ve özel Kurum ve kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarına bağlı kulüplerin kuruluşuna izin verildiğini gösterir en üst Makamdan alınacak izin yazısının ibraz edilmesi,

f) Faaliyete katılacağı kategorilerde istihdam edeceği Antrenörlerin diplomaları."

¹¹ Fikret Eren, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014, s. 264; Kenan Tunçomağ, Türk Borçlar Hukuku (I. Cilt-Genel Hükümler), Sermet Matbaası, İstanbul, 1976, s. 215; Adnan Tuğ, Türk Özel Hukukunda Şekil, Mimoza Yayınları, Konya, 1994, s. 3.

¹² Hüseyin Altaş, Şekle Aykırılığın Olumsuz Sonuçlarının Giderilmesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 1998, s. 48.

me hükümlerine aykırılık oluşturmayacak şekilde bazı özel şartları da sözleşmeye koyabilirler. Bütün bu düzenlemelerden hareketle teknik adam sözleşmesinin yazılı şekilde yapılması gerektiği ve bu şeklin de adi yazılı şekil olacağı sonucuna varılabilir. Adi yazılı şekilde sözleşme metni ve tarafların imzalarının yer alması yeterlidir.¹³

Kulüpler sezona başlarken, mutlaka bir teknik adam ile sözleşme yapmak zorundadır. Şayet kulüp, sezona başlarken bir teknik adamla sözleşme yapmazsa, TASÇET'nin 32'nci maddesinin yedinci fıkra hükümleri bu kulübe uygulanır. Buna göre, teknik adam sözleşmesi yapmadan lige başlayan takımlar, üç resmi müsabakaya kadar yönetici sorumluluğunda çıkabilirler; ancak teknik sorumlusuz çıktığı her süper lig, 1. Lig, 2. Lig ya da Bölge Terfi Müsabakaları için farklı miktarlarda asgari ücret ödemeleri gerekmektedir. Teknik sorumlusuz çıktığı her Süper Lig karşılaşması için dört, her 1. Lig karşılaşması için üç, her 2. Lig karşılaşması için iki ve her Bölge Terfi müsabakası için dört asgari ücret ödemek şartıyla saha çıkabilirler.¹⁴

Sözleşme yapma zorunluluğu ile ilgili olarak başka bir durum ise TASÇET'nin 9'uncu maddesinin (B) fıkrasında düzenlenmektedir.

¹³ Sevgi Bozkurt Yaşar, "Türk Özel Hukukunda Şekil Kavramı ve Şekil Eksikliği Sebebi İle Hükümsüzlüğün TMK. M. 2/F.sı Gereğince Sınırlanması", *Terazi Hukuk Dergisi*, Aralık 2006, S.4, Y.1, s. 33.

¹⁴ Buna benzer bir durum, TASÇET'nin 32'nci maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenmektedir. Buna göre, "Takımlar, buldukları ligin (Madde 29) antrenör lisans kriterlerine uygun teknik çalıştırıcısız 1 (bir) resmi müsabakaya yönetici sorumluluğunda çıkabilirler. Yine takımlar, bu 1 (bir) resmi müsabakadan ayrı olarak, her maç için 2 (iki) asgari ücret ceza ödemek kaydıyla 2 (iki) resmi müsabakaya daha yine yönetici sorumluluğunda çıkabilirler. Ancak takımlar 3 (üç) resmi müsabakadan sonra herhangi bir teknik çalıştırıcı ile anlaşmaması halinde çıkacakları her müsabaka için hükmen mağlubiyet cezası alacaklardır." Görüldüğü gibi lig başlarken herhangi bir teknik adamla sözleşme imzalamayan kulüpler, müsabakalara yönetici sorumluluğundan çıkabilirler. Ancak bunun sınırı üç resmi müsabaka ile sınırlandırılmıştır. KTTF Disiplin Kurulu'nun 09.20.2015 tarihinde vermiş olduğu bir kararında, "03/10/2015 tarihinde Beylerbeyi Dr. Ali Özsoy stadında oynanan Tatlısu HOSK- Geçitkale SK A2 2.Lig müsabakasında, KTTF Teknik Adamların Statüsü, Çalışma Esasları ile Eğitimi ve Sınıflandırılması Talimatının 32. maddesinin 4 fıkrasında yer alan düzenlemeleri 2. kez ihlal etmiş olması sebebiyle Geçitkale GSK'ne yine bu talimatın 32.m.4 fıkrası ve DT 46/9 uyarınca 2 asgari ücret tutarında para cezası verilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir." denilmiştir. TASÇET'nin 32'nci maddenin hem dördüncü hem yedinci fıkrası dikkate alındığında 3 müsabakayla sınırlandırılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Üçüncü müsabakadan sonra durumda değişiklik olmazsa maddenin yedinci fıkrasındaki cezalar söz konusu olur.

Buna göre, kulüpler çeşitli sebeplerden dolayı teknik adamsız kalmışsa; başka bir teknik adamla geçici olarak daha kısa süreli sözleşme yapılmasına Federasyon izin verebilir. Teknik adam, (B) fıkrasında da örneklerle belirtildiği gibi hastalık, ölüm, lisans iptali vb. durumlarda görevini yerine getiremeyecek olursa; Federasyon yeni bir teknik adamla sözleşme yapılmasına imkân tanımıştır. Yapılacak olan bu geçici sözleşmenin süresi en çok sezon sonuna kadar olabilir ve de bu süre sonunda boşalan teknik adamlık koltuğu için yeni bir sözleşme de yapılması gerekmektedir. Ayrıca (B) fıkrasında sayılan nedenlerden dolayı hiçbir kulüp üç haftadan fazla teknik adamsız kalamaz.

TASÇET'nin 9'uncu maddenin (C) fıkrasında ise, yine bu maddede düzenlenmiş olan (A) ve (B) fıkralarına uyulmaması durumunda uygulanacak olan yaptırım öngörülmüştür. Ancak hemen belirtmek gerekir ki; (C) fıkrasındaki "*Yukarıdaki hükümlere*" ifadesi uygun olmamıştır. Maddenin A fıkrasında, sezona başlarken teknik adamla sözleşme yapmayan kulüpler için zaten bir yaptırım öngörülmüştür. Buna ek olarak aynı durumdan dolayı (C) fıkrasındaki yaptırımın kulübe uygulanması yerinde olmayacaktır. (C) fıkrasındaki bu düzenlemenin, yalnızca (B) fıkrasına ilişkin olduğu kanaatindeyim. Şöyle ki; kulüpler, bir teknik adamla sözleşme yapmış, sezona bu şekilde başlamış fakat sezon devam ederken kulüp bazı sebeplerden dolayı teknik adamsız kalmışsa ve de belirtilen süreler içerisinde yeni bir teknik adamla da anlaşmamışsa (C) fıkrasındaki bu hüküm uygulanmalıdır. Aksi halde, teknik adamsız müsabakaya çıkan kulüp, hem 32'nci maddenin yedinci fıkrasında belirtilen asgari ücreti ödemek hem de 9'uncu maddenin (C) fıkrasında belirtilen hükmen mağlup olma cezasına çarptırılmış olacaktır. "*Yukarıdaki hükümlere*" şeklinde bir ifadeye yer verilmiş olması, kulüplerin ligden düşürülmesine sebebiyet olan *müsabakaya çıkmama* sonucunu engellemek amacıyla mı yapılmıştır sorusunu akla getirmektedir. Bu durum bakımından Kıbrıs Futbol Federasyonu Müsabaka Talimatı'nın "*Puan Silinmesi, Ligden Çıkarılma ve Alt Kümeye İndirme*" başlığını taşıyan 26'nci maddesinin birinci fıkrasındaki düzenleme dikkate alınmış olabilir.¹⁵

¹⁵ "Bir lig devresinde müsabaka kıyafeti ile belirlenen ve ilan olunan saatte sahaya gelmeyen,
A) Müsabakanın yapılacağı sahayı hazırlamayan ev sahibi takım veya Müsabakaya gelmeyen veya Müsabaka sahasına gelmekle beraber müsabakaya çıkmayan

TASÇET'nin 9'uncu maddesinin (D) fıkrasında da, teknik adamın bir futbol sezonu içinde en çok iki kulüp ile sözleşme yapılmasına izin verilmektedir. Sözleşmesi çalıştığı kulüp ya da KTFF tarafından iptal edilen teknik adam, bir futbol sezonunda ikiden fazla kulüple sözleşme imzalamaz. Teknik adam bakımından bir sınırlama söz konusudur.

D. Sözleşmenin Süresi

TASÇET'nin 8'inci maddesinin (B) fıkrasına göre, teknik adam sözleşmesi en az üç ay ve en çok iki yıl süreli olarak yapılabilir. İlgili düzenleme dikkate alındığında, örneğin teknik adamların kulüp ile üç aydan az süreyi kapsayan sözleşme imzalamaları mümkün değildir. Bununla birlikte, teknik adam sözleşmenin yürürlüğe girmesi, Federasyonun bu sözleşmeyi onaylamasına bağlıdır. Türk Spor Hukuku'nda, teknik direktörlük sözleşmesinin süresi açısından böyle bir sınırlama getirilmemiştir.¹⁶

Sözleşme, bitiş tarihi her halükarda 31 Haziranı geçmemek kaydıyla imzalanmalıdır. Genellikle bu süre, liglerin bitiş tarihine denk gelmektedir. Sözleşmenin bitiş tarihinden sonra resmi müsabakalar devam ederse, sözleşmenin süresi bu müsabakaların bitime kadar uzamış sayılır.

Sözleşme süresiyle ilgili olabilecek bir diğer düzenleme de, yine TASÇET'nin 8'inci maddesinin (D) fıkrasında yer almaktadır. Buna göre, sözleşmelerin devamı süresince teknik adamlar, başka bir kulüp ya da kuruluşla sözleşme yapamazlar ve bir futbol sezonunda Federasyon Yönetim Kurulunca kabul edilecek haklı ve zorunlu nedenler dışında ikinci bir kulüple anlaşma sağlayamazlar. Başka bir ifadeyle, bir futbol sezonu içerisinde, Federasyon Yönetim Kurulunca kabul

veya başlamış bir müsabakayı terk eden A takımlar için;

a) İlgili kulüp hakkında hükmen mağlubiyet kararı ile birlikte eksi 3 puan cezası,
b) İlgili müsabaka için tayin edilen Hakemlerin masraflarının ilgili kulüp tarafından ödenmesi,

c) İlgili kulübe her ihlal için KTFF'na 5 asgari ücret para cezası, A takımlar için yukarıdaki cezaların tümü ihlalde verilir. Ancak ilgili kulüp aynı sezonda 2'nci kez bu ihlali yapması halinde yukarıdaki para cezaları ile birlikte bu takım ligiden çıkarılarak bir alt lige düşürülür ve karar tarihinden itibaren bu takım müsabakası olan diğer takımlar müsabakaları oynamaksızın hükmen galip gelmiş sayılırlar."

¹⁶ Doğu, s. 22.

edilebilecek haklı ve zorunlu nedenler varsa, teknik adam ikinci bir kulüple sözleşme imzalayabilir.

E. Ücret

Misalli Büyük Türkçe sözlükte ücret, bir hizmet ve emek karşılığında ödenen para veya mal şeklinde tanımlanmaktadır.¹⁷ Bu tanımın yanı sıra farklı alanlara ilişkin ücret tanımları da söz konusudur.¹⁸

TASÇET'nin 8'inci maddesinin A fıkrasında belirtildiği gibi, teknik adam ile kulüp arasında yapılacak olan sözleşmede, teknik adama ödenecek ücretin belirlenmesi ve sözleşmede yer alması gerekir. TASÇET'nin 11'inci maddesinde ise "Ücret" başlığı altında ayrıca bir düzenlemeye yer verilmiştir. Bu maddeye göre, ücret, sözleşmede belirlenmesi zorunlu olan ve teknik adama aylık ödenen tutardır. Görüldüğü gibi ücretin sözleşmede belirlenmesi zorunludur. Başka bir ifadeyle ücret, sözleşmenin zorunlu unsurları arasında yer almaktadır. Ayrıca ücret teknik adama aydan aya ödenecektir. Ancak sözleşme özgürlüğü kapsamında tarafların ücretin miktarı konusunda anlaşmalarından sonra, ücretin ödenme biçimini de belirleme hakları olmalıdır. Şöyle ki, taraflar ücretin toptan ödenmesini ya da sözleşme süresi bir yıldan fazla ise, ücretin her yılın sonunda ödenmesini kararlaştırabilirler.

11'inci maddenin ikinci cümlesinde de, teknik adama ödenecek tutarla (ücretle) ilgili olarak, Federasyon yönetim kuruluna gerek görüldüğü zamanlarda bir üst taban fiyatı koyması ya da genelleme ile bir kısıtlamaya gitmesi imkânı tanınmıştır.

F. Sözleşmenin İbrazı

Kulüp ile teknik adam arasında yapılan sözleşmenin ibrazı, Talimat'ın 10'uncu maddesinde düzenlenmektedir. Maddenin (a) fıkrasına göre sözleşme, imzalandığı tarihi takip eden üç iş günü içerisinde ilgili kulüp tarafından Federasyona sunulmak zorundadır. Teknik adam da aynı süre içinde sözleşmeyi Federasyona sunma hakkına sa-

¹⁷ İlhan Ayverdi, Misalli Büyük Türkçe Sözlük, Bilnet Matbaası, İstanbul, 2011, s. 1294.

¹⁸ Farklı alanlardaki ücret tanımları için bkz., Çağlar Çopuroğlu, Ücret ve Korunması, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013, s. 9 vd..

hiptir. Şayet kulüp ile teknik adam arasında imzalanmış olan sözleşme yabancı dilde düzenlenmişse; bu sözleşmenin Türkçe tercümesinin de Federasyona sunulması zorunludur.

10'uncu maddenin (b) fıkrasına göre bir teknik adamın birbirleriyle çakışan süreler içinde birden fazla kulüp ile sözleşme yapması halinde, bu uyumsuzluk çözülene kadar herhangi bir kulüp adına tescil işlemi gerçekleştirilemez. Ancak böyle bir durumun varlığı halinde, taraflar uyumsuzluğu aralarında çözümleyebilirler. Şayet iyiniyetle bir çözüme ulaşılamazsa, Futbol Disiplin Talimatı'nın hükümleri uygulanır.

Maddenin (c) fıkrasında, teknik adamın görev yapmasına engel bir durumun bulunmadığını belirten bir sağlık raporunun da federasyona ibraz edilmesi gerekliliği düzenlenmiştir. Ancak, müracaat tarihinden en az dört hafta öncesinden ve daha eski tarihli bir sağlık raporu kabul edilemez.

II. TARAFLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Tarafların hak ve yükümlülükleri, TASÇET'de ayrıntılı bir şekilde düzenlenmektedir. Bu başlık altında hem kulüp ve kulüp yöneticilerinin hem de teknik adamların hak ve yükümlülükleri ayrıntılı bir şekilde incelenecektir. Her ne kadar TASÇET'deki ana başlık "*Tarafların Hak ve Yükümlülükleri*" şeklinde olsa da, alt başlıklarda "*Kulüp ve Kulüp Yöneticilerinin Görevleri*" ve "*Teknik Adamların Görevleri*" başlığına yer verilmiştir. Ana başlıkta yer alan "... *Hak ve Yükümlülükler*" ifadesinin alt başlıklarda da yer alması uygun olurdu. Bu başlık altındaki değerlendirmelerde *görev* yerine *yükümlülük* ifadesine yer verilecektir.

A. Kulüp ve Kulüp Yöneticilerinin Yükümlülükleri

Gerek kulüp gerekse teknik adamın, teknik adam sözleşmesinden doğan bazı hak ve yükümlülükleri vardır. Bu hak ve yükümlülükler, TASÇET'nin 12 ve 13'üncü maddelerinde ayrıntılı bir şekilde düzenlenmektedir. Taraflar, teknik adam sözleşmesinin kendilerine yüklemiş olduğu edimlerin yanı sıra, talimatta belirtilen maddelerdeki yükümlülüklerle de uymak zorundadırlar. Ancak hemen belirtmek gerekir ki, ilgili maddelerde yer alan bazı düzenlemelerin ifade tarzında sorunlar vardır.

TASÇET'nin 12'nci maddesinde kulüp ve kulüp yöneticilerinin hak ve yükümlülükleri düzenlenmektedir. Bu yükümlülüklerden ilki, 12'nci maddenin (a) fıkrasında da belirtildiği üzere, teknik adamların itibar ve otoritelerini korumak ve tersine davranış ve demeçlerden kaçınmaktır. Örneğin kulüp yöneticileri, birlikte çalıştıkları teknik adamı küçük düşüren ya da kötüleyen davranış veya demeçlerden kaçınmalıdır. Ayrıca yine teknik adamın itibar ve otoritelerini gerek futbolcu gerekse basına karşı da korumalıdır.

Maddenin (b) fıkrasında kulüp ve kulüp yöneticilerinin, teknik adamların rahat ve normal çalışma imkânları ile gerekli araç ve gereçleri ona sağlamalarını düzenlemektedir. Müsabakalarda başarılı sonuçların alınabilmesi için futbolcular kadar, teknik adamların da rahat bir ortamda çalışmaları gerekmektedir. Bu doğrultuda, kulüp yöneticileri, teknik adamlara uygun ortamı saqlamalıdır. Ayrıca, müsabakalardan istenen sonuçların alınabilmesi için gerekli araç ve gereçlerin temin edilmesi de yine kulüp tarafından yerine getirilmelidir.

Maddenin (c) fıkrasında, kulübün teknik adamların çalışmalarını desteklemek ve bu çalışmalarında onlara yardımcı olmaları gerektiği belirtilmektedir. Teknik adamların gerek kulüp gerekse futbolcularla ilgili bir problemi olduğunda bunların çözüme kavuşturulması kulübün yükümlülükleri arasında yer almaktadır. Ayrıca teknik adamın, mesleki iç ve dış yayınlara ulaşmasına da yardımcı olunması gerekmektedir.

Maddenin (d) fıkrasında federasyon tarafından açılan kurs, seminer, sınav ve toplantılara teknik adamın katılmasını sağlamak yine kulüp yöneticilerinin yükümlülükleri arasında düzenlenmiştir. Gerçekten de, kulüp, teknik adamın kendisini geliştirmesi ve yenilemesi için federasyonlar tarafından düzenlenen bu türlü faaliyetlere katılmasına imkân sağlamalıdır. Ancak bu şekilde, teknik adam kendini geliştirir ve kulübün başarısı açısından olumlu gelişmeler yaşanır.

Maddenin (e) fıkrasında milli takımların teknik adamlardan istediği hususların yerine getirilmesi noktasında onlara yardımcı olması gerektiği hususu düzenlenmektedir. Kulüp teknik adamları, milli takımdan sorumlu teknik adama istenildiği ölçüde yardımcı olmalıdırlar.

Maddenin (f) fıkrasında teknik adama gerekli olan yıllık izinlerin kulüp tarafından verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Teknik adam, sezon boyunca, stres içerisinde çalışmakta; galibiyet parolası altında çıkılan her müsabakada heyecanlı ve zor dakikalar geçirmektedirler. Bu açıdan, teknik adamların da dinlenmeye hakkı olmalıdır. İşte teknik adamların dinlenmeleri için kulüp tarafından kendilerine yıllık izin imkânı tanınmalıdır.

Maddenin (g) fıkrasında, kulübün, teknik adama sözleşmede kararlaştırılmış ücret ve diğer hak ve alacaklarını zamanında ödeme yükümlülüğü getirilmiştir. Teknik adam ile kulüp arasında yapılmış olan sözleşmede belirlenen ücretin, zamanında ödenmesi ya da ödenmesinin sağlanması gerekmektedir.

Maddenin (h) fıkrasında kulüplerin, teknik adamlardan futbolcuların eğitimi ve yetiştirilmesi noktasında düzen ve disiplin ile ilgili tekliflerin alınması gerektiği belirtilmektedir. Kulüp, futbolcularından verimli bir şekilde yararlanmak ve takımın başarılı olması noktasında düzenlemeler yapılması isteyebilir. Bu isteklerin karşılanması noktasında da teknik adama büyük işler düşmektedir.

Maddenin (i) fıkrasında, kulüplerin federasyonca yapılan düzenlemelerin teknik adam tarafından uygulanıp uygulanmadığının denetlenmesi gerekmektedir. Kulüp, bu türlü denetlemeleri yapmak zorundadır.

Yukarıda belirtilen şartlara uymayan kulübe, Disiplin Kurulu tarafından asgari ücret tutarında para cezası verilir (TASÇET m. 12/(j)). Ayrıca kulüp tarafından teknik adama verilmiş olan bir para cezası varsa; kararlar ve ceza gerekçeleriyle birlikte bu durumun hem teknik adama hem de federasyon karar tarihinden itibaren en geç on gün içinde verilmesi gerekmektedir (TASÇET m. 12/(ı)).

B. Teknik Adamların Yükümlülükleri

Teknik adamların yükümlülükleri, ayrıntılı bir biçimde, TASÇET'nin 13'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Teknik adamlar, kulüp ile yapmış oldukları sözleşmeyle yüklendikleri edimlerin yanı sıra talimatta düzenlenen ve açıkça belirtilen hususlarda da özenli bir şekilde davranmak zorundadırlar. Bu kapsamda öncelikle, 13'üncü

maddenin (a) fıkrasında da belirtildiği gibi, kulüp ile mevcut olan ilişkisini aksatmamak kaydıyla federasyon tarafından verilen görevlerin yerine getirilmesi ve hizmetlerin kabul edilmesi gerekmektedir. Görevlerin kabul edilmesi bakımından örnek oluşturabilecek bir durum, TASÇET'nin 14'üncü maddesinde düzenlenen milli takımlarda görevlendirme hususudur. KTFF tarafından acil ve gerekli görülen durumlarda teknik kadro, milli takımlarda belirli süre görevlendirilebilir. Başka bir ifadeyle, KTFF, herhangi bir kulübün teknik kadrosunu belirli sürelerle Milli takımın başına geçirebilir. Bu teknik kadronun içinde, teknik adam da yer almaktadır. İşte teknik adam, federasyon tarafından verilen görevi kabul etmek zorundadır.

Maddenin (b) fıkrasında teknik adamların federasyona, futbolun gelişmesi ve en yüksek seviyeye ulaşması noktasında teklif ve önerileri sunmaları gerektiği düzenlenmektedir. Özellikle yıllarını spora adanmış tecrübeli teknik adamların bilgi ve birikimlerini ilgili federasyonlara sunmaları, o spor dalının gelişimi ve ilerlemesi noktasında son derece olumlu sonuçlar doğurmaktadır. Bu sebeple ilgili fıkrada da futbolun iyi seviyeye gelebilmesi için teknik adamlara böyle bir görev yüklenmiştir.

Maddenin (c) fıkrasında, teknik adamların teknik konular dışında, federasyon, hakem ve bağlı bulunduğu dernek veya çalıştığı kulüple ilgili olarak yazılı veya sözlü herhangi bir açıklama yapmaması, onların itibarını sarsacak tutum ve davranışlarda bulunmaması gerekmektedir. Görüldüğü gibi bu fıkrada bir ayrıma gidilerek teknik adamın, teknik konular dışında herhangi bir açıklama yapması yasaklanmaktadır. Teknik adamların örneğin müsabakayla ilgili olarak teknik hususlarda açıklaması yapması mümkündür. Bu düzenleme daha çok gerek federasyon gerekse hakem ya da diğer ilgililerin kişilik haklarına ilişkin açıklamaların yapılmaması yönündedir.

Maddenin (d) fıkrasında KTFF tarafından teknik adamın görevlendirilmesi noktasında, bu görevlendirme bilgisinin teknik adam tarafından kulübe zamanında yapılması gerektiği belirtilmiştir. Teknik adam, federasyon tarafından kendisine gelen bir teklif ya da görevi en kısa zamanda kulübüne bildirmek zorundadır. Bu düzenlemede dikkat çeken nokta ise görevlendirme bilgisinin doğrudan teknik adama gitmesi ve federasyon tarafından kulübün bu konuyla ilgili bilgilen-

dirmede bulunmamasıdır. Fıkranın ifade tarzından görevlendirme ile ilgili bilgilendirmenin teknik adam tarafından kulübe yapılacağı sonucu çıkmaktadır. Teknik adamın, kulübe karşı yükümlülükleri noktasında uygun olsa da; genel olarak durum değerlendirildiğinde isabetli bir ifade tarzını bünyesinde barındırmamaktadır.

Maddenin (e) fıkrasında teknik adamın, futbolcularını müsabakalara hazırlarken dikkat etmesi gerektiği noktalar üzerinde durulmuştur. Buna göre antrenman ve ilgili diğer çalışmalar bir program dâhilinde ve düzenli bir şekilde yapılmalıdır. Ayrıca kulübün imkânları dikkate alınarak modern usul ve metotlar uygulanmalıdır. Bu hususun ayrıca bir düzenlemeye konu olması yerinde değildir. Şöyle ki; bütün teknik adamlar göreve başladıklarında kulübün başarısı için ellerinde geleni yapmakta; en iyi ve faydalı olan antrenman tekniklerini uygulayarak, sporcularını müsabakalara hazırlamaktadırlar. Başka bir ifadeyle, hiçbir teknik adam, çalışmış olduğu kulübün başarısız olmasını istemeyeceğinden dolayı, zaten gerekli her türlü değerlendirmeyi yaparak hareket eder.

Maddenin (f) fıkrasında, teknik adamın oyuncu transferlerinde menfaat karşılığı hareket etmemesi gerektiği belirtilmiştir. Teknik adam, oyuncu transferlerinde herhangi bir menfaat sağlamamalı ya da sırf menfaat sağlamak amacıyla oyuncu transferinde bulunmamalıdır. Ayrıca teknik adam, müsabakanın sonucunu etkileyecek anlaşmalardan kesinlikle kaçınmalıdır. Özellikle son yıllarda ülkemiz futbolunda da müsabakaların sonucunu etkileme, diğer adıyla şike, ile ilgili sorunlarla karşı karşıya kalınmıştır. Bu hususa dikkat çeken KTF, teknik adamların bu tür faaliyetlerden özellikle uzak durmasını istemiştir.

Maddenin (g) fıkrasındaki düzenlemede teknik adamın, milli takım aday kadrolarında yer alan futbolcularla ilgili olarak federasyonun verdiği teknik talimatlara uyması gerektiği belirtilmektedir. Burada federasyon tarafından verilen bir talimatın yerine getirilmesi söz konusudur.

Maddenin (h) fıkrasındaki düzenleme, aynı maddenin (c) fıkrasındaki düzenlemeye benzemektedir. (h) fıkrasındaki düzenlemeye göre, teknik adam, milli takım yöneticileri ve görevlileri hakkında onları küçük düşürücü ifadeleri kullanamaz. Ayrıca milli duyguları ve heyecanı zedeleyen sözlü ya da yazılı beyanlarda da bulunamaz.

Maddenin (i) fıkrasında teknik adamın, Milli takım teknik adamları tarafından istenilen bilgileri doğru ve düzgün bir şekilde vermesi gerektiği düzenlenmektedir. Örneğin milli takımlar teknik adamı, bir futbolcu hakkında bilgi almak istediğinde, o takımın teknik adamı gerekli bilgileri, milli takım teknik adamına vermelidir.

Maddenin (j) fıkrasında, teknik adamın kulübe karşı görevleri açıkça belirtilmiştir. Diğer fıkralarda da teknik adamın yükümlülükleri açıklanmış olmakla birlikte, bu fıkradaki yükümlülükler daha özelliğlidir. Teknik adam, bağlı oldukları kulübün kurallarına ve emirlerine uymak zorunda olup; iyi niyet ve dürüstlük kurallarına aykırı hareket etmemeleri gerekmektedir. Ayrıca teknik adam, kulüp yönetiminin işlerine müdahalede bulunmamalı ve kulübün kurullarında görev almamalıdır. Burada teknik adamın sadece futbolcularla ilgilenmesi ve futbol düşünmesi istenmiş; kulübün idari ve mali işlerine karışmaması amaçlanmış olabilir.

Maddenin (k) fıkrasında teknik adamın, herhangi bir kulüp veya kuruluşun müsabakalarında futbolcu olarak yer alamayacağı ve lisansa sahip olsa bile hakemlik yapamayacağı belirtilmiştir. Bu durum TASÇET'nin 32'nci maddesinin altıncı fıkrasında da düzenlenmektedir.¹⁹ Ancak bu yasaklar, teknik adamın, teknik adamlık görevini sürdürdüğü sürece geçerli olmalıdır. Örneğin kulüple sözleşmesi sona eren bir teknik adamın, lisanslı olması halinde hakemlik yapmasında bir sakınca yoktur.

Maddenin (l) fıkrasında, yurt dışında görev veya kurs ya da seminer alabilmek için gerekli bilgilendirmenin federasyona yapılması ve teknik adamın yurt dışından dönüşünde de on beş gün içinde bu görev veya seminer ya da kurs hakkında federasyona rapor sunması gerekmektedir. Federasyona rapor sunulmasındaki amaç, teknik adamın yurt dışında katılmış olduğu kurs ya da seminerlerde edinmiş olduğu bilgilerin ve deneyimin aktarılması ve bunlardan herkesin yararlanmasını sağlamak olabilir.

¹⁹ TASÇET madde 32/6: "Teknik adamlar aynı sezon içinde KTFF'ye tescil ettirdikleri sözleşmeyle kararlaştırılmış görevden başkaca bir görevi fiilen icra edemezler ve başkaca bir sıfatla müsabaka isim listesine yazılamazlar."

Maddenin (m), (n), (o) ve (r) fıkralarında da teknik adamın federasyon tarafından belirtilen emir ve talimatlara uymasıyla ilgili olarak düzenlemelere yer verilmiştir. Önceki fıkralara benzer düzenlemeler söz konusu olduğundan dolayı, bu fıkralar tekrardan öteye geçememektedir.

Maddenin (p) fıkrasında ise, teknik adamın sağlık problemleriyle karşılaşması durumunda yapması gerekenler belirtilmiştir. Buna göre teknik adam hastalık ya da sakatlık halinde bir istirahat raporu almalıdır. Ayrıca teknik adam almış olduğu bu raporu, çalıştığı kulüp ile KTF'ye beş iş günü içerisinde bildirmelidir.

Teknik adam, yukarıda sayılan yükümlülüklerden herhangi birisini yerine getirmediği takdirde KTF Disiplin Kurulunca, altı aya kadar hak mahrumiyeti cezası ile cezalandırılır. Burada teknik adamın, sadece tek bir yükümlülüğünü yerine getirmemesi durumu cezaya sebebiyet vermektedir. Düzenlemedeki yaptırım dikkate alındığında, altı aylık süre, üst sınır olarak değerlendirilmelidir. Başka bir ifadeyle, teknik adamın yükümlülüklerini yerine getirmediği takdirde alabileceği hak mahrumiyeti cezası en fazla altı ay olmaktadır.

KTF Disiplin Talimatı'nın 25'inci maddesinde hak mahrumiyeti cezası düzenlenmektedir. Maddenin birinci fıkrasında hak mahrumiyetinin tanımı yapılmıştır. Buna göre, kişinin, stadyumlara girmek de dahil olmak üzere futbolla ilgili idari, sportif veya sair her türlü faaliyette bulunmaktan men edilmesine hak mahrumiyeti denilmektedir. Görüldüğü gibi hak mahrumiyeti cezası alan teknik adam, stadyuma girmek de dahil her türlü idari, sair ve sportif faaliyetten men edilmiş olur. Bununla birlikte aynı maddenin üçüncü fıkrasında, "*Hak mahrumiyeti cezası alan kişiler, aleyhlerinde verilen kararda açıkça belirtilmediği sürece stadyumlara giriş yapabilirler.*" şeklinde bir istisnaya yer verilmiştir. Örneğin hak mahrumiyeti cezası alan bir teknik adam, kendisi hakkında verilen kararda açıkça belirtilmediği sürece stadyuma girebilir. Kanaatimce stadyuma giriş yapabilmekten kasıt, teknik adamın sadece seyircilere ayrılan yere giriş yapabilmesi; yoksa devre arasında soyunma odasına gidememesidir.

KTF Disiplin Kurulu'nun 05.03.2014 tarihinde hak mahrumiyeti ile ilgili vermiş olduğu bir kararında, "*01/03/2014 tarihinde İskele Cumhuriyet stadında oynanan L. Gençler Birliği Spor Kulübü-Lapta T.B.Spor Ku-*

lübü K-Pet 1.lig A takımlar müsabakasında maçın hakemine yönelik "Sportmenliğe aykırı söz ve davranışlarından" dolayı yedek kulübesinden ihraç edilmesini müteakip maçın hakemine yönelik hakaret ve tehditlerde bulunduğu, hakem raporundan tespit edilen 1088 lisans numaralı L. Gençler Birliği antrenörü Cenk Osman Şeren'e, DT 36(1) ve 42(1)'in ihlalinden dolayı 36(1) (c) uyarınca 7 gün ve 42/1 (c) uyarınca 21 gün olmak üzere toplam 28 gün süre ile hak mahrumiyeti cezası verilmesine oybirliği ile karar verilmiştir." denilerek teknik adama, sportmenliği aykırı davranışlardan dolayı bu ceza verilmiştir.²⁰ Somut olayda, sportmenliğe aykırı davranışın yanı sıra, yukarıda da değinildiği gibi, teknik adamların yükümlülüklerini düzenleyen TASÇET'nin 13'üncü maddesinin (c) fıkrası dikkate alınarak da hak mahrumiyeti cezası verilebilir. Çünkü burada hakeme karşı onun itibar ve otoritesini sarsacak davranışlar söz konusudur.

III. SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ

A. İradi Sona Erme

1. Sürenin Sona Ermesi

TASÇET'nin 8'inci maddesinin (B) fıkrasındaki düzenlemeye göre, daha önce de belirtildiği gibi, teknik adam sözleşmesi en az üç ay ile en fazla iki yıl süreli olmaktadır. Teknik adam ile kulüp arasında imzalanmış olan sözleşme, kararlaştırılan sürenin dolmasıyla birlikte sona erer. Bununla birlikte taraflar, çalışmaya devam etmek isterlerse, yeni bir sözleşme yapmak zorundadırlar. Yapılacak bu sözleşmede de yine aynı sürelerle dikkat edilmesi gerekir.

2. Karşılıklı Sona Erdirme

TASÇET'nin 15'inci maddesindeki düzenlemeden hareketle, tarafların karşılıklı olarak teknik adam sözleşmesini sona erdirmesi mümkündür. Karşılıklı olarak sözleşmenin sona erdirilmesine, anlaşma yoluyla sözleşmenin sona ermesi ya da ikale adı da verilmektedir. Türk Hukuku'nda ikale ya da diğer adıyla bozma sözleşmesi,²¹ tarafların

²⁰ KTFF Disiplin Kurulu Kararı-Karar Tarihi: 05.03.2014, <http://www.ktff.net/HaberinDetayi/Index/2203?arama=Hak%20mahrumiyeti>, Erişim Tarihi: 27.10.2015.

²¹ Hatice Sever, "Türk İş Hukukunda İ kale Sözleşmesi", *Sicil İş Hukuku Dergisi*, Y.2011, S.23, s. 81; Eren, s. 1259.

anlaşmasıyla sözleşmesinin sona ermesini ifade etmektedir²². İkale ya da bozma sözleşmesi, Türk Borçlar Kanunu'nun 1'inci maddesi anlamında bir sözleşmedir²³.

TASÇET'nin 15'inci maddesine göre teknik adamlık sözleşmesinin karşılıklı sona erdirilmesinin kayıtlara geçebilmesi için, buna ilişkin bozma sözleşmesinin, kulübü temsil yetkisine sahip kişileri belirleyen yönetim kurulu imza sirküleri(Madde 15/a) ile teknik adamın, imza tarihinden en geç 10 gün önce düzenlenmiş ve ilgili kulüple yapacağı sona erdirme sözleşmesinde kullanılacağına ilişkin açıklamayı da içeren tasdikli imza beyannamesi; vekil aracılığı ile imzalanan karşılıklı sona erdirme sözleşmeleri için hem teknik adamın hem de vekilinin imza beyannamesiyle birlikte KTFF'ye bildirilmesi zorunludur.

3. Fesih

Fesih, geçerli olarak kurulmuş bir sözleşmenin tek taraflı bir irade beyanıyla ileriye (geleceğe) etkili olarak sona erdirilmesidir.²⁴ Teknik adam sözleşmesi bakımından da hem teknik adamın hem de kulübün sözleşmeyi feshetme hakkı vardır. TASÇET'nin 16'ncı maddesi kulübün fesih hakkını düzenlerken; 17'nci maddede ise teknik adamın fesih hakkı düzenlenmiştir.

a. Kulübün Fesih Hakkı

Teknik adam sözleşmesi kulüp tarafından feshedilebilir. TASÇET'nin 16'ncı maddesinde belirtilen hususlar çerçevesinde fesih hakkının kullanılması mümkündür. Maddenin (a) fıkrasındaki, "*Özellikle aşağıdaki haller sözleşmenin derhal feshi için haklı neden teşkil eder*" şeklindeki ifadesinde yer alan "*özellikle*" kelimesinden, sayılan fesih sebeplerinin sınırlı olmadığı sonucuna varılmaktadır. Başka bir ifadeyle 16'ncı maddede kulübün fesih hakkına yönelik bazı sebeplere yer

²² İkale (bozma) için bkz., Şahin Akıncı; Borçlar Hukuku Bilgisi (Genel Hükümler), Sayram Yayınları, 8. Baskı, Konya, 2015, s. 292; Mehmet Ayan, Borçlar Hukuk (Genel Hükümler), Mimoza Yayınları, 9. Baskı, Konya, 2015, s. 398; Eren, s. 1258; Hasan Nüvit Gerek, "İş Sözleşmesinin İkale Sözleşmesi ile Sona Ermesi", Çalışma ve Toplum Ekonomi ve Hukuk Dergisi, 2011/4, s. 44; Muhittin Astarlı, İş Hukukunda İkale, Ankara 2013, s. 5.

²³ Astarlı, s. 29.

²⁴ Vedat Buz, Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, Yetkin Yayınları, Ankara, 1998, s. 81; Eren, s. 1259; Ayan, s. 399; Akıncı, s. 292.

verilmekle birlikte; bu sebepler maddede belirtilen sebeplerle sınırlı değildir.

16'ncı maddenin (a) fıkrasının (aa) alt bendinde kulüp açısından ilk fesih sebebi belirtilmiştir. Buna göre, teknik adamın futbol faaliyeti dışında vaki hastalık veya istirahat halinin dört haftayı aşması durumunda sözleşmesi feshedilebilir. İlgili düzenlemede teknik adamın hastalığı ya da istirahatının fesih sebebi oluşturabilmesi için dört haftalık süreyi aşması gerekmektedir. Aksi halde sözleşme, bu sebeplerden dolayı feshedilemez.

Maddenin (a) fıkrasının (bb) alt bendinde, teknik adamın en az üç ay müddetle kesinleşmiş hak mahrumiyeti veya müsabakadan men cezası alması durumlarında da kulübün fesih hakkını kullanabileceği belirtilmektedir. Örneğin teknik adam TASÇET'nin 13'üncü maddesinde belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmediği takdirde en fazla altı aya kadar hak mahrumiyeti cezası alabilmektedir. Eğer alınan bu hak mahrumiyeti cezası üç ay ya da üç aydan fazla olursa kulüp sözleşmeyi feshedebilir.

Maddenin (a) fıkrasının (cc) alt bendinde ise, teknik adamın haklı bir sebep veya kulübün izni olmaksızın sürekli üç gün veya bir sezon içerisinde toplam on gün veya daha fazla bir müddetle kulübü ile fiilen irtibatını kesmiş olması durumunun tasdik memuru tarafından tespiti sonucunda sözleşme feshedilebilir. Teknik adamın devamsızlığının noter tespitinin ardından, düzenlemede belirlenen süreler aşılmışsa, sözleşmenin feshedilmesi mümkün olmaktadır.

Maddenin (a) fıkrasında örnekleme yoluyla sayılan fesih halleri, Türk hukukundaki haklı nedenle fesih hallerine benzemektedir. Özellikle Türk İş Kanunu'nda sayılmış olan haklı nedenle fesih halleri ile bu fıkra da belirtilen fesih halleri benzerlik göstermektedir.

Maddenin (b) fıkrasında ise, teknik adamın sözleşmeden kaynaklanan edimlerini yerine getirmemesi sebebiyle temerrüde düşmesi durumunda sözleşmesinin feshedileceği düzenlenmiştir. Buna göre, *"Birinci fıkra hükmü saklı kalmak kaydıyla, teknik adam sözleşmeden kaynaklanan edimlerini ifada temerrüde düştüğü takdirde, kulüp sözleşmesini feshetmek arzusunda ise, teknik adama iadeli taahhütlü ihtarname ile sözleşmesini fesih ettiğini bildirecektir. Kulüp teknik adama gönderdiği ihbar gönderimi-*

ni KTF'ye göndermek zorundadır." Görüldüğü gibi, birinci fıkranın yanı sıra, teknik adam ifada temerrüde düşmüşse ve kulüp de sözleşmenin feshedilmesini istiyorsa, teknik adama bu feshi iadeli taahhütlü bir ihtarname ile bildirmek zorundadır. Aynı bildirim federasyona yapılması gerekmektedir. Bu bildirim, feshin geçerli olması için zorunlu olduğu söylenebilir. (b) fıkrasının ikinci cümlesinde ise, kulüp tarafından teknik adama ücreti eksik ödenmişse, bu eksik kısmın tamamlanması gerektiği; aksi halde sözleşmenin feshedilemeyeceği belirtilmektedir. Görüldüğü gibi ücretin eksik ödenmesi durumunda da sözleşmenin feshi mümkün olmamaktadır.

Kulüp (b) fıkrasındaki durumun varlığı halinde sözleşmeyi feshetme arzusunda ise, bu feshi gerçekleştirebilir. Ancak fesih arzusunu taşımayan kulüp, sözleşme şartlarının teknik adam tarafından yerine getirilmesi isteyebilir ve ona bu hususlarda bazı uyarılarda da bulunabilir. Başka bir ifadeyle kulüp sözleşmeyi feshedebilir ya da bir süre bekleyip; teknik adamı uyararak yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini takip edebilir.

b. Teknik Adamın Fesih Hakkı

Teknik adamın sözleşmeyi fesih hakkı, TASÇET'nin 17'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, kulüp teknik adamın ücretini ödemek ya da sözleşmeden kaynaklanan diğer edimlerini ifa etmede temerrüde düşerse teknik adamın sözleşmeyi feshetme arzusuna göre kulübe göndereceği iadeli taahhütlü bir ihtarname ile sözleşmesini feshettiğini bildirebilir. Tıpkı 16'ncı maddenin (b) fıkrasında olduğu gibi, teknik adamın sözleşmeyi feshedebilmesinde ihtar çekilmesine gerek vardır. Teknik adam ihtarnamenin bir örneğini de federasyona göndermelidir. Ayrıca teknik adam sözleşme kapsamında belirlenen aylık ücretinden fazla bir ücret almışsa, bu fazlalığı kulübe iade etmek zorundadır. Aksi halde sözleşme feshedilemez.

Teknik adam, sözleşmeyi feshetme arzusunda ise, teknik adam sözleşmesinin feshi için gereken prosedürleri uygulayabilir. Ancak teknik adam sözleşmeyi feshetme arzusunu taşımıyorsa kulübe gerekli uyarılarda bulunma hakkına da sahiptir. Örneğin ücreti geç ya da eksik ödenen teknik adam, kulübe ücret noktasında öncelikle bir takım uyarılarda bulunup; ücretinin zamanında ya da eksiksiz olarak

ödenmesini talep edebilir. Bütün bunlara rağmen ücret konusundaki sıkıntılar devam ederse, teknik adamın sözleşmeyi fesih hakkı vardır. Sonuç itibariyle, teknik adam dilerse sözleşmeyi hemen feshedebilir dilerse de bir süre daha bekleyerek aksaklıkların giderilmesini talep edebilir.

c. Fesih Usulü

Teknik adam sözleşmesinin fesih usulü TASÇET'nin 18'inci maddesinde iki fıkra halinde düzenlenmiştir. Maddenin (a) fıkrasında, *"Fesih hakkını kullanmak isteyen taraf, fesih açıklamasını bir ihbarname keşide etmek suretiyle gerçekleştirmeli ve bu ihbarnamenin bir suretini bilgi için KTFF'ye göndermelidir."* diyerek kulüp ya da teknik adamın fesih açıklamasını bir ihbarname ile karşı tarafa keşide etmesi gerektiğini belirtmiştir. Aynı zamanda durumun federasyon tarafından öğrenilmesi gerekmektedir.

Maddenin (b) fıkrasında ise, *"KTFF, anılan ihbarnamelerin suretlerini tebellüğ ettiği feshi kayıtlarına işler ve bu işlemi taraflara bildirir."* şeklinde bir düzenlemeye yer verilmiştir. Fesih açıklamasını öğrenen federasyon, fesih kayıtlarına gerekli işlemleri yapar ve bu işlemleri her iki tarafa da bildirir.

B. İrade Dışı Sona Erme

1. Ölüm

Ölüm, hayatın sona ermesi, hayatın son bulmasıdır. Hukuki açıdan ise, ölüm kişiliği sona erdirmektedir.²⁵ Türk Medeni Kanunu'nun 28'inci maddesinin birinci fıkrasında da, kişiliğin ölümle sona ereceği düzenlenmektedir.

Teknik adam sözleşmesi, teknik adamın ölümüyle birlikte sona erer. Teknik adamın yapmış olduğu iş, özel bilgi ve beceri gerektirdiği, başka bir ifadeyle kişiye bağlı bir edim olduğu için, bunun mirasçılara geçmesi söz konusu değildir.

²⁵ Aydın Zevkliler, Kişiler Hukuk (Gerçek Kişiler), Olgaç Matbaası, Ankara, 1981, s. 383; Bülent Köprülü, Medeni Hukuk, 2. Baskı, Acar Matbaası, İstanbul, 1984, s. 240; Hasan Petek, Kişilik Değerlerinin Ölümünden Sonra Korunması, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s. 32.

2. Tüzel Kişiliğin Kaybı

Kıbrıs spor hukuku kapsamında kulüpler, kanunlarda belirtilen gerekli şartları taşımak kaydıyla, dernek şeklinde faaliyet gösterebilirler. Dernekler, tüzel kişilerdir.²⁶ Tüzel kişilerin, gerçek kişiler gibi ölmesi söz konusu değildir.²⁷ Tüzel kişiliğin kaybedilmesi, derneklerin sona ermesine sebebiyet vermektedir.

Kıbrıs Hukuku'nda dernekler, daha önce de belirtildiği gibi Türk Cemaat Meclisi Birlikler ve Dernekler Kanunu'nda düzenlenmektedir. Bu kanunun 5'inci maddesine göre, "Anayasanın veya bu kanunun veya herhangi bir başka bir Türk Cemaat kanununun herhangi bir hükmüne aykırı gayesi olan veya faaliyetlerde bulunan herhangi bir birlik, dernek ve sair teşekkül kurulamaz veya devam edemez." Maddede derneklerin kurulmasına aykırı durumların neler olduğu belirtilmektedir. Buna göre Anayasa, kanuna ya da herhangi bir hükme aykırı amacı olan ya da faaliyetlerde bulunan bir dernek kurulamaz. Derneklerin faaliyetlerine devam edebilmesi için de bu hususlara dikkat edilmesi gerekecektir. Örneğin herhangi bir hükme aykırı olarak faaliyette bulunan dernek, sona ermelidir. Başka bir ifadeyle, tüzel kişiliğin sona ermesine karar verilir. Kulübün, tüzel kişiliğini kaybetmesi sonucunda da teknik adam sözleşmesi sona erer.

SONUÇ

Spor, insan yaşamında son derece önemli bir yere sahiptir. Özellikle futbol branşı, tüm dünyada dikkatle takip edilen ve oldukça sevilen bir daldır. Futbolcular kadar, teknik adamların da büyük pay sahibi olduğu bu branşta, teknik adamların kulüplerle yaptıkları sözleşmelerin incelenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu makalede de, Kıbrıs spor hukuku bakımından teknik adam sözleşmesi incelenmeye çalışılmıştır.

Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu'nun Eylül 2015'de revize ederek yayınladığı *Teknik Adamların Statüsü, Çalışma Esasları İle Eğitimi ve Sınıflandırılması Talimatı* kapsamında, teknik adam sözleşmesi ayrıntılı

²⁶ Ergun Özsunay, *Medenî Hukukumuzda Tüzel Kişiler*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, 5. Baskı, İstanbul, 1982, s. 101.

²⁷ Mehmet Ayan/Nürşen Ayan; *Kişiler Hukuku*, Mimoza Yayınları, 6. Baskı, Konya, 2014, s. 204.

bir şekilde düzenlenmiştir. Teknik adam sözleşmesi, teknik adam ile kulüp arasında yapılan bir sözleşmedir. Türk spor hukukunda farklı olarak, Kıbrıs spor hukukunda kulüp sadece dernek şeklinde faaliyet göstermektedir.

Teknik adam sözleşmesi, en az üç ve en çok iki yıl süreli olarak, yazılı şekilde yapılmaktadır. Ayrıca sözleşmede, teknik adama ödenecek olan ücretin mutlaka kararlaştırılması gerekmektedir.

Kulüp ve teknik adamın sözleşme kapsamında bazı hak ve yükümlülükleri mevcuttur. Tarafların hak ve yükümlülükleri bakımından talimatta ayrıntılı düzenlemeler olduğu söylenebilir de; bazı fıkra hükümlerinin dili açık ve anlaşılır değildir. Çeviriden kaynaklanan sıkıntıların olduğu söylenebilir. Ayrıca aynı anlama gelmeyen terimler, birbirlerinin yerine kullanılmaktadır. Sonuç itibariyle yapılan düzenlemeler geniş kapsamla olmakla birlikte; hâlâ birtakım eksikliklerin ve yanlışlıkların olduğu söylenebilir.

Kaynakça

- Akıncı Şahin, Borçlar Hukuku Bilgisi (Genel Hükümler), Sayram Yayınları, 8. Baskı, Konya, 2015.
- Altaş Hüseyin, Şekle Aykırılığın Olumsuz Sonuçlarının Giderilmesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 1998.
- Astarlı Muhittin, İş Hukukunda İ kale (Bozma Sözleşmesi), B.1, Ankara, 2013.
- Ayan Mehmet, Borçlar Hukuk (Genel Hükümler), Mimoza Yayınları, 9. Baskı, Konya, 2015.
- Ayan Mehmet/Ayan Nurşen, Kişiler Hukuku, Mimoza Yayınları, 6. Baskı, Konya, 2014.
- Ayverdi İlhan, Misalli Büyük Türkçe Sözlük, B.2, İstanbul, 2011.
- Buz Vedat, Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, Yetkin Yayınları, Ankara, 1998.
- Bozkurt Yaşar Sevgi, "Türk Özel Hukukunda Şekil Kavramı ve Şekil Eksikliği Sebebi İle Hükümsüzlüğün TMK. M. 2/F.sı Gereğince Sınırlanması", *Terazi Hukuk Dergisi*, S.4, Y.1, Aralık 2006, s. 31-44.
- Çağlayan Ramazan, Spor Hukuku (Spor Hukuku Temel Metinler), B.1, Ankara, 2007.
- Çopuroğlu Çağlar, Ücret ve Korunması, B.1, Ankara, 2013.
- Doğu Hakkı Mert, Teknik Direktörlük Sözleşmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2014.
- Eren Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, B.16, Ankara, 2014.
- Ertuş Şeref/Petek Hasan, Spor Hukuku, Yetkin Yayınları, 2. Bası, Ankara, 2011.

- Gerek Hasan Nüvit, "İş Sözleşmesinin İkale Sözleşmesi ile Sona Ermesi", *Çalışma ve Toplum Ekonomi ve Hukuk Dergisi*, 2011/4, s. 43-58.
- Gülşen Recep, *Spor Hukuku*, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, 2013.
- Günel A. Nadi/Küçükgüngör Erkan, *Türk Spor Hukukunun Genel Esasları ve İlgili Mevzuat*, Yetkin Yayınları, Ankara, 1998.
- Köprülü Bülent, *Medenî Hukuk*, 2. Baskı, Acar Matbaası, İstanbul, 1984.
- Küçükgüngör Erkan/Akgül Barış, "Futbol Kulüplerinin Halka Açılması", *Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu Av. Ömer Remzi Arıkan Armağanı*, Ed: Tacar Çağlar, Ankara, 2013, s. 553-596.
- Özsunay Ergun, *Medenî Hukukumuzda Tüzel Kişiler*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, 5. Baskı, İstanbul, 1982.
- Petek Hasan, *Kişilik Değerlerinin Ölümünden Sonra Korunması*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015.
- Sever Hatice, "Türk İş Hukukunda İkale Sözleşmesi", *Sicil İş Hukuku Dergisi*, Yıl:6, S.23, Eylül 2011, s. 81-92.
- Tunçomağ Kenan, *Türk Borçlar Hukuku (I. Cilt-Genel Hükümler)*, B.6, İstanbul, 1976.
- Tuğ Adnan, *Türk Özel Hukukunda Şekil*, B.2, Konya, 1994.
- Zevkliler Aydın, *Kişiler Hukuk (Gerçek Kişiler)*, Olgaç Matbaası, Ankara, 1981.